

Informatiu de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Editorial

Sumari

El vocal informa

El Manual de l'SPA-EURIBICA sobre les competències professionals es presenta en el marc de la Segona Conferència Internacional d'Associacions Professionals

Notícies

La ressenya

L'actuació administrativa automatitzada en l'àmbit de les administracions públiques

De l'arxiu a l'arxiver

La Junta informa

La visibilitat dels arxius i la gestió documental

Arran de la publicació del Decret de reestructuració del Departament de Cultura, el passat mes de març, el sector dels arxius va perdre un referent força destacat dels últims anys, la Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental, principal òrgan encarregat de la coordinació del Sistema d'Arxius de Catalunya i de la planificació i execució de la política arxivística de la Generalitat de Catalunya. Amb aquest decret es van fusionar els arxius amb el sector dels museus, la qual cosa va comportar la pèrdua d'una subdirecció general específica.

Però no va ser només això. Aquesta reestructuració organitzativa també es va endur per endavant la funció "gestió documental", aspecte competencial llargament reivindicat per la professió. La pèrdua de la visibilitat orgànica dels arxius s'ha viscut com un pas enrere, però el que més ha preocupat ha estat la desaparició del concepte de gestió documental dins l'organigrama. Aquesta reestructuració ha estat sorprenent, sobretot si tenim en compte que s'ha parlat molt d'eficàcia, eficiència i estalvi.

Tot i que el desplegament de la gestió documental ha estat frenat per la manca dels recursos humans necessaris, la Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental ha dut a terme una important tasca en els últims anys, tant en el projecte SIGEDA com en altres camps: XAC, polítiques de subvenció, etc. I

el que és més important, ha estat un referent, en el qual s'han emmirallat moltes institucions, que ha servit per donar força visibilitat als arxius i a la gestió documental i, per extensió, als nostres professionals.

En aquest context d'aprimament administratiu també es va suprimir el Servei de Gestió Documental, cosa que mostrava que les retallades i supressions, en alguns casos, s'estaven fent de manera lineal i sense tenir en compte les necessitats i els projectes de futur que s'estaven duent a terme. En el nostre cas, hi ha hagut una visió excessivament patrimonial dels arxius, amén de deixar sense suport orgànic els arxius centrals administratius dels departaments o la mateixa CNAATD.

Malgrat les explicacions que en diverses reunions ens van donar els responsables de la Conselleria de Cultura, l'AAC va transmetre el seu malestar per la política de fets consumats i el seu desacord amb la desaparició d'aquests òrgans arxivístics. D'aquell temps ens queda la sensació que continuava sense entendre's el missatge de la utilitat de la implantació de sistemes de gestió de documents a les institucions públiques en relació amb l'estalvi en termes econòmics i de racionalització de serveis. Per tant, era una contradicció amb els missatges de retallades i aprofitament dels recursos que es llençaven des de

Edita:
Associació d'Arxivers-Gestors
de Documents de Catalunya
Redacció:
Rocafort, 242 bis, 1r.
08029 Barcelona
Tel. i fax: 934 19 89 55
a/e: associacio@arxivers.com
Coordinació:
M. Luz Retuerta
Disseny i producció:
Disseny Visual, SL
Impressió:
Alpres, Mèxic 19

Dipòsit Legal: 292/89
ISSN: 0214-6924

l'Administració, i que avui dia continuen presents. Arran d'això, entre les conclusions del XIII Congrés d'Arxivística de Catalunya que es va celebrar a Lloret de Mar el mes de maig passat, el sector professional va destacar precisament la necessitat de "vetllar perquè l'administració responsable de les polítiques arxivístiques del nostre país mantingui i desenvolupi les estructures i els òrgans necessaris que garanteixin el desenvolupament correcte de la funció arxivística i de gestió documental".

Més tard, l'Avantprojecte de Llei de simplificació, agilitat i reestructuració administrativa i de promoció de l'activitat econòmica, conegut com a "Llei òmnibus", va proposar la creació de l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural, la qual incloïa l'Arxiu Nacional de Catalunya i algunes competències de coordinació i difusió que podien afectar equípaments arxivístics. En resposta a aquesta situació, l'AAC va decidir presentar al·legacions a l'avantprojecte de llei esmentat dins del termini d'exposició pública del mes de juny d'enguany. Finalment, el Gabinet Jurídic de la Generalitat de Catalunya va comunicar l'acceptació de les al·legacions de l'AAC al projecte de llei i va decidir treure l'Arxiu Nacional de Catalunya i les polítiques arxivístiques de l'àmbit d'actuació de l'esmentada agència.

Actualment la tramitació de l'Agència Catalana de Patrimoni Cultural afecta bàsicament les institucions

museístiques i, per tant, des de l'AAC entenem que això comportarà que la funció "museus" desparegui de les competències de l'actual Subdirecció General d'Arxius i Museus. En conseqüència, seria lògic pensar que el sector professional podrà recuperar la subdirecció general específica que tenia. Això també hauria de significar la recuperació orgànica de la funció "gestió documental" i la dotació de la plaça vacant de subdirector general.

Estem convençuts que els responsables autonòmics seran receptius i sensibles a les demandes del nostre sector professional i és per aquesta raó que des de l'AAC reclamem la visibilitat orgànica dels arxius mitjançant la recuperació d'una subdirecció general específica d'arxius i gestió documental, així com l'impuls de les polítiques arxivístiques necessàries.

Però no només l'Administració autonòmica ha de donar el reconeixement que cal als arxius, sinó que, en aquest context pressupostari, totes les administracions haurien de tenir present la importància de les polítiques d'arxius i gestió documental, perquè l'organització dels documents i dels arxius és una clara aposta per l'eficiència i eficàcia administrativa i per la transparència i l'obertura de l'Administració a la societat, perquè facilita l'accés dels ciutadans als documents. En resum, una mostra de polítiques de bon govern.

El vocal informa

El Manual de l'SPA-EURIBICA sobre les competències professionals es presenta en el marc de la Segona Conferència Internacional d'Associacions Professionals

Josep Conejo
Vocal de Treball i Estatus Professional

El Manual és el fruit d'un projecte de diversos anys, en què l'SPA i l'EURIBICA han col·laborat i han combinat els seus coneixements per complir la resolució de la Conferència Europea de l'ICA del 2006, que animava a fer un estudi sobre la metodologia que s'ha d'utilitzar per iniciar i desenvolupar un manual de competències professionals dels arxivers a Europa. El Manual s'ha presentat a la Segona Conferència Internacional d'Associacions Professionals, que ha organitzat l'Archives and Records Association del Regne Unit (ARA) i que ha tingut lloc a Edimburg, del 31 d'agost al 2 de setembre del 2011. Aquest treball descriu les successives etapes que qualsevol organització, institució, associació o empresa ha de desenvolupar si vol elaborar el seu propi manual de competències professionals.

A partir d'aquesta data i fins al març del 2012, els membres de l'ICA poden fer els suggeriments i comentaris que considerin oportuns. Els membres de l'ICA poden accedir al text a través de la pàgina web (<http://www.ica.org>) i s'ha habilitat una adreça electrònica (competence@ica.org) on es poden dirigir els comentaris. Paral·lelament, i durant aquest temps, també es recollirà la col·laboració i l'experiència dels

col·legues americans i australians. Finalment, en el Congrés Internacional, que se celebrarà el 2012, es presentarà la nova versió del manual, on es recolliran les observacions en la mesura que siguin pertinents. Les raons que justifiquen el projecte es poden resumir en tres punts. El primer punt que cal destacar és que aquest projecte ajudarà a desenvolupar la professió, ja que facilitarà la difusió i la comunicació de la nostra activitat entre altres àmbits professionals, com ara l'empresarial, i ens ajudarà a aclarir la professió d'arxiver davant de sectors afins o veïns. En segon lloc, el manual ha de servir per regular la

professió a partir de la normalització del procés de certificació de les competències professionals, que prèviament s'hauran definit. Per últim, l'aplicació del model que sorgeixi del manual ha de servir per desenvolupar estàndards que assegurin la qualitat dels nostres professionals.

El grup de treball que ha elaborat el Manual està format pels membres següents: Caroline Brown (Escòcia), Patricia Whatley (Escòcia), Carmen Cuevas Blanco (Ministeri de Cultura, Espanya), Berndt Fredrikson (Suècia), Thijs Laeven (Holanda), Agnès Lejob (França), Jari Lybeck (Finlàndia), Josep Conejo Muntada (AAC, Catalunya) i Christine Martinez (França i coordinadora del grup).

El grup es va reunir en les sessions de treball següents: els dies 10 i 11 de juny del 2009 a París, els dies 29 i 30 de gener del 2010 a les dependències de l'Arxiu Municipal de Girona, i finalment el 15 d'octubre del 2010 a la seu de l'Arxiu Nacional de Finlàndia, a la ciutat de Helsinki.

També a Helsinki, el dia 14 d'octubre del 2010 es va celebrar una reunió amb vint-i-cinc arxivers finlandesos per comentar el contingut del Manual i fer una primera prova pilot de l'aplicació pràctica del Manual en un país. La conclusió d'aquesta jornada va ser la constatació de la necessitat que té la professió de tenir un model de competències que en permeti el desenvolupament. En definitiva, la situació que viu la professió actualment és molts semblant a tots els països europeus.

Per tant, la intervenció de l'Associació d'Arxivers de Catalunya en aquest grup de treball ha estat molt intensa, tant en la redacció del Manual i en la incorporació al Manual dels primers resultats del grup de treball de l'AAC sobre competències professionals per part del coordinador del grup de treball de l'AAC i vocal de Treball, com en la invitació de l'Arxiu Municipal de Girona a fer dues sessions de treball a les seves dependències durant el mes de gener de l'any 2010.

Notícies

Jornada Internacional: La Secció d'Arxius d'Esports del Consell

Fina Solà
Vicepresidenta ICA/SPO

La reunió anual de la Secció d'Arxius d'Esports (ICA/SPO) del Consell Internacional d'Arxius va tenir lloc els dies 5 i 6 de setembre al London Metropolitan Archives, a la ciutat de Londres.

Durant la reunió es va posar de manifest la necessitat de mantenir més contacte entre els membres de la Secció, per tal de facilitar el desenvolupament dels projectes i les activitats iniciades. Es va decidir que a partir del proper mes de novembre iniciariem una línia de "reunions en línia" amb periodicitat mensual.

Un dels punts de l'ordre del dia de la reunió era una exposició de comentaris i reflexions per part dels membres del Bureau sobre l'edició especial referent als Arxius d'Esports de la revista *COMMA* del Consell Internacional d'Arxius. Els assistents no havien rebut l'edició en el moment de fer la reunió, per la qual cosa es va decidir posposar aquest punt a la primera reunió en línia, el dia 17 de novembre d'enguany.

El canvi del web de l'ICA ha creat la necessitat de canviar el web de SPO i també el seu contingut. Es van presentar els nous continguts i la voluntat de continuar actualitzant-lo i ampliant-lo (<http://www.ica.org/2998/about-section-on-sports-archives-spo/about-section-on-sports-archives-spo.html>).

Un altre punt de gran importància per a la Secció és la continuació i l'estat del projecte Directori d'Arxius d'Esports del Món, en què es va incrementant el nombre d'arxius que disposen d'informació sobre esports en qualsevol dels seus vessants (organitzatiu, campionats, salut, medici-

na, gimnàs, construccions, olimpíades, etc.). Es va decidir donar una forta empenta al seu desenvolupament mitjançant la difusió i la cerca d'informació a les xarxes professionals i a les llistes de distribució de professionals de l'arxivística i la gestió documental.

Estem pendents que la Secció d'Arxius d'Arquitectura doni per finalitzat el projecte iniciat per a l'elaboració de directrius en els projectes de directors de les seccions de l'ICA, que compta amb el suport del PCOM (Programme Commission International Council on Archives).

Per acabar, el dia 7 de setembre es va poder veure l'estat del projecte Sporting Cities. The legacy of the Games, que lidera la City of London, mitjançant el London Metropolitan Archives i amb la col·laboració de l'ICA/SPO i el suport del Consell Internacional d'Arxius.

Presència de l'AAC al Congrés de l'ICA/SPA 2011

Entre el 31 d'agost i el 2 de setembre d'enguany, l'AAC ha participat al 2n Congrés Internacional d'Associacions Professionals d'Arxivers que ha organitzat l'ICA/SPA a la ciutat escocesa d'Edimburg. Aquest Congrés, celebrat conjuntament amb la conferència anual dels arxivers britànics que organitza ARA (Archives and Records Association), ha reunit uns 250 professionals que, al llarg de tres dies, han pogut compartir les seves experiències i intercanviar opinions al voltant d'algunes de les qüestions més actuals que tenen plantejades les associacions d'arxivers: el model marc de competències, la gestió de les associacions en temps de crisi, les relacions amb els governs o la fusió d'arxius i biblioteques.

El president de l'AAC, Joan Antoni Jiménez, va presentar la ponència "*The relations of the AAC with the public powers*" –accessible al web d'ARA <http://www.archives.org.uk/>– on va explicar la participació de la nostra Associació en els diferents processos de desenvolupament legislatiu i normatiu, així com les relacions amb els governs catalans i espanyols

Projecció del film *Los ojos de Ariana*

L'AAC va organitzar, juntament amb l'Associació APREMIA (Asociación para la Recuperación de la Memoria Internacional Audiovisual), la projecció del film *Los ojos de Ariana*, del director Ricardo Macián Arcas. L'acte se celebrà el dia 30 de setembre a les 18.30 h a la sala d'actes del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona.

Los ojos de Ariana és un documental que explica la història de com alguns treballadors de l'Afghan Film (la Filmoteca Nacional de l'Afganistan) van salvar de la destrucció els arxius filmítics del seu país. Aquests treballadors van amagar aquest patrimoni en falsos sostres, construïts per ells mateixos, davant l'amenaça constant del govern talibà, arriscant fins i tot les seves vides per preservar els ulls d'Ariana, antic nom de l'Afganistan.

al llarg dels últims 25 anys. El fil argumental va girar al voltant de l'actitud proactiva que sempre ha adoptat l'AAC, de col·laboració amb les diferents institucions competents en matèria d'arxius i de patrimoni documental per tal de participar en la definició del sistema arxivístic català, crear les condicions per posar en marxa una formació específica de qualitat i, en definitiva, mirar de consolidar la posició dels arxivers en la societat.

L'AAC també va ser present a la fira d'associacions professionals que es va celebrar el segon dia de congrés i va poder exposar les principals publicacions catalanes relacionades amb l'arxivística així com altres materials de promoció. Aquesta fira també va servir per informar als nombrosos assistents de quines eren les actuacions i activitats de l'AAC, així com per difondre quin és el model arxivístic català.

L'últim dia de congrés, l'AAC va participar a l'assemblea general de l'ICA/SPA, on va poder presentar quins són els principals projectes que la nostra Associació pretén portar a terme al llarg dels propers mesos.

Entre els temes debatuts al Congrés i que més podem destacar figuren l'impacte de la professió en el segle XXI, la promoció i defensa de la professió, la competència d'altres sectors professionals, el dret a la informació, les noves formes de participació dels usuaris d'arxius i les competències essencials a l'era digital. A tall de conclusió, podem dir "la nostra feina té un impacte considerable a la societat i a les organitzacions, marquem la diferència incorporant valor afegit, i per tant, hem d'esforçar-nos per fer sentir la nostra veu".

Tal com ja ha succeït en altres trobades internacionals, podem dir que el Congrés ha estat molt positiu per continuar donant visibilitat a l'arxivística catalana, a més de servir per conèixer l'estat de la qüestió a molts altres països amb els quals confluïm en interessos i tradició arxivística.

L'objectiu d'aquest documental és sensibilitzar la població sobre la situació en què es troben aquests arxius, una mostra del risc que viu la cultura a l'Afganistan i també en altres països, i la necessitat de preservar aquest patrimoni històric mitjançant la

restauració i digitalització de les pel·lícules.

En finalitzar la projecció, hi va haver un col·loqui amb la presència del director, que va explicar la seva experiència a l'Afganistan i va respondre les preguntes del públic assistent.

Jornada Internacional "Arxius sindicals europeus: un model plural"

El 24 de novembre d'enguany tindrà lloc a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona la Jornada Internacional sobre els Arxius Sindicals Europeus. Aquesta jornada l'organitza l'Arxiu Històric de CCOO de Catalunya, amb la col·laboració de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya i el Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica (UAB). També compta amb el suport d'Arxivers sense Fronteres i de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió Documental (IAB).

La Jornada té com a objectius conèixer les realitats dels arxius sindicals dels diferents països europeus, analitzar la implementació de diferents tipus de gestions arxivístiques en aquests arxius, debatre els diferents models arxivístics i els problemes que plantegen, difondre l'existència d'aquest tipus d'arxius, molt desconeguts per als arxivers, i establir lligams entre els diferents arxius i els professionals a escala europea. La Jornada també pretén apropar arxives, historiadors i estudiosos dels arxius europeus. Per a més informació us adjuntem el programa.

Presentació: 10.00-10.15 h

Xavier Tarraubella, director de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona

Javier Tébar, director de l'Arxiu Històric de CCOO de Catalunya (Fundació Cipriano García)

Sessió del matí: 10.15-10.45 h

José Fernando Mota Muñoz, Arxiu Històric de CCOO

de Catalunya: "Els arxius sindicals: una pluralitat de models" (30')

Descans de 15': 11.00-11.15 h

Sessió del matí: 11.15-12.00 h

Filipe Caldeira, Centro de Arquivo e Documentação CGTP-IN (Portugal): "O Centro de Arquivo e Documentação da CGTP-IN e o Projecto de Preservação, Organização e Valorização do seu Acervo Documental" (45')

Sessió del matí: 12.00-12.45 h

Eloísa Baena, directora del Archivo Histórico de CCOO de Andalucía: "La Red de Archivos Históricos de CCOO de España: del patrimonio histórico a la gestión integral de los documentos" (45')

Debat 12.45-13.30 h

Modera: Joen Antoni Jiménez, president de l'Associació d'Arxivers-Gestors de Documents de Catalunya

Sessió de tarda: 16.00-18.00 h

Josep Fernández Trabal, Arxiu Nacional de Catalunya (30')

Xavier Garcia, Centre de Documentació de la UGT de Catalunya (30')

Àngels Rodríguez, Fundació Salvador Seguí (30')

Juanma García Simal, Arxiu Històric de CCOO de Catalunya (30')

Debat: 18.00-18.30 h

Modera: Pere Ysàs, director del Centre d'Estudis sobre Èpoques Franquista i Democràtica (UAB)

La ressenya

L'actuació administrativa automatitzada en l'àmbit de les administracions públiques.

Anàlisi jurídica i
metodològica per
a la construcció i
l'explotació de tràmits
autonòmics

ALAMILLO DOMINGO, Ignacio i URIOS APARISI, F. Xavier, *L'actuació administrativa automatitzada en l'àmbit de les administracions públiques. Anàlisi jurídica i metodològica per a la construcció i l'explotació de tràmits autonòmics*. Barcelona: Estudis de recerca digital; Escola d'Administració Pública de Catalunya, 2011.

L'objecte d'aquest treball és l'anàlisi de la viabilitat jurídica i tècnica de l'automatització dels actes administratius, és a dir, de la producció d'actes administratius mitjançant sistemes d'informació sense la intervenció directa de l'home. L'estudi és fruit de la subvenció de l'Escola d'Administració Pública de

Catalunya de la Generalitat de Catalunya destinada a elaborar treballs de recerca per a la millora de les administracions públiques.

La regulació jurídica de les tecnologies de la informació en l'àmbit de l'Administració pública s'inicia amb la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i ha continuat al llarg dels anys amb la Llei 11/2007, de 22 d'abril, d'accés electrònic dels ciutadans als serveis públics (LAE). Aquesta llei defineix l'actuació administrativa automatitzada com la produïda per un sistema d'informació adequadament programat sense necessitat que hi intervingui una persona física en cada cas singular.

Aquest llibre suposa un avenç davant les mancances

de la regulació. També aborda la problemàtica de la modernització administrativa, desmitifica la percepció del dret i, en concret, del dret administratiu com a inconvenient per a la modernització tecnològica de l'Administració pública, i aporta solucions pràctiques a través de la tecnologia.

El Pla d'acció europeu sobre e-Government 2011-2015 té com a eixos principals l'increment de l'eficiència i incideix especialment en l'atenció dels usuaris, la millora dels processos i la reducció de les càrregues administratives, objectius que només es poden aconseguir a partir de l'actuació administrativa automatitzada.

Aquest treball ens mostra les possibilitats que ofereix l'automatització de l'actuació administrativa en relació amb el bon funcionament de l'Administració. L'obra s'estructura en set capítols.

Després d'un primer capítol de presentació, en la introducció es tracta sobre la viabilitat de l'automatització dels processos, els elements que cal tenir en compte a l'hora d'automatitzar els actes administratius i les recomanacions per a l'automatització. També analitza els límits de l'automatització i com els drets dels ciutadans poden limitar-la.

En el tercer capítol aborda l'anàlisi jurídica general de l'automatització a partir dels requisits jurídics i del control tècnic. L'estudi ofereix criteris i controls legals i tecnològics sobre la programació de l'actuació, l'automatització dels processos i l'exercici de la competència. També orienta sobre l'òrgan administratiu i la competència envers l'automatització, els límits de l'actuació i la nul·litat o anul·labilitat de l'actuació administrativa automatitzada.

En el quart capítol es determinen les tècniques de viabilitat informàtica que es poden desenvolupar d'acord amb la interpretació de les normes jurídiques.

En el cinquè capítol es fa una anàlisi dels casos més rellevants en l'ús de l'automatització, com l'expedició automàtica de rebut de registre electrònic, la comprovació automàtica de dades de sol·licitud, la digitalització automàtica de documents, l'impuls automàtic del procediment, l'acte automàtic de constància electrònica, l'expedició automàtica de còpia autèntica electrònica, l'obertura i el tancament automàtic de llibres electrònics, la foliació automàtica d'expedients, la migració automàtica de documents electrònics, els intercanvis automàtics de dades entre administracions públiques i la remissió automàtica de comunicació electrònica al ciutadà.

En el sisè capítol es determina la naturalesa del tipus d'aplicació que ha de donar suport a l'actuació. És a dir, es reflexiona sobre la funcionalitat de l'aplicació. També es fa especial incidència en la necessitat de gestionar el cicle de vida del programari que implementa l'actuació, mitjançant metodologies de qualitat i seguretat, independentment de l'orientació escollida. Entre aquestes metodologies, esmenta MÉTRI-

Ignacio Alamillo Domingo
F. Xavier Urios Aparisi

L'actuació administrativa automatitzada en l'àmbit de les administracions públiques

Anàlisi jurídica i metodològica
per a la construcció i l'exploatació
de tràmits automàtics

Generalitat de Catalunya
Escola d'Administració Pública
de Catalunya

CA versió 3, del Consell Superior d'Administració Electrònica del Ministeri d'Administracions Públiques, actual Ministeri de Presidència. Altres aspectes tractats són els requisits específics relacionats amb l'aplicació, els documents electrònics i la signatura o segellament, i la certificació dels casos d'ús d'automatització.

En el setè capítol es relacionen els requisits de seguretat necessaris de les aplicacions informàtiques de signatura electrònica, així com els actius que cal protegir en les aplicacions de creació de la signatura electrònica, en la seguretat de les comunicacions de l'aplicació, en la seguretat de les dades de signatura gestionades per l'aplicació i en els processos amb el signatari.

En l'últim capítol es tracten les normatives de seguretat criptogràfica de l'aplicació de l'actuació administrativa automatitzada, amb la normativa de seguretat documental, d'autenticació, de signatura electrònica, de xifratge, d'evidència electrònica, de certificació, de gestió de claus i de seguretat criptogràfica.

Aquest llibre proposa recomanacions i fa anàlisis d'exemples d'actuacions administratives automatitzades des d'una perspectiva jurídica, tecnològica i organitzativa.

L'estudi mostra que l'actuació administrativa automatitzada és jurídicament viable i que el marc legal actual n'habilita la implementació. L'obra es pot descarregar gratuïtament en l'enllaç següent:

http://www20.gencat.cat/docs/eapc/Home/Publicacions/Col_leccio%20Estudis%20de%20Recerca%20Digital/3%20Actuacio%20administrativa%20automatitzada/alamillo_urios_actuacio_adm_automatitzada.pdf

De l'arxiu a l'arxiver

Lluís Cermeno

—
Coordinador de sistemes de gestió documental corporativa

Ara fa una mica més de vint anys que em dedico professionalment als arxius. És possible, doncs, que faci poc que hagi passat l'equador de la meua vida professional.

Em vaig iniciar als arxius col·laborant desinteressadament a l'Arxiu Nacional de Catalunya quan tenia la seva primera seu al carrer Villarroel de Barcelona i el seu director era en Casimir Martí. Hi vaig arribar perquè casualment coneixia la Remei Ramírez, que em va proposar de provar la feina. De fet, a la carrera (d'Història) ja havia fet alguna assignatura en què s'havien de fer treballs de recerca i era un món que em semblava interessant. Tot plegat va ser una bona oportunitat professional, ja que en aquell moment d'incertesa laboral només hi havia una cosa que tenia clara: no em volia dedicar a ser professor d'educació secundària i, realment, per a un llicenciat en Història les oportunitats de feina es restringien molt. A l'ANC vaig poder fer els meus primers inventaris (un fons personal i una part d'un fons d'empresa). Certament, m'hagués agradat poder dedicar-me més als fons empresarials, ja que vaig estudiar el doctorat en història econòmica, un àmbit que trobo apassionant, i l'ANC en aquell moment ja tenia bons fons empresarials.

Al final dels vuitanta l'ANC ja promovia la creació i una primera coordinació dels arxius centrals administratius de les conselleries de la Generalitat. D'aquella època compta la creació d'arxius centrals com els de Justícia, Comerç, Consum i Turisme o l'ICAAS. Va ser a l'arxiu central de l'ICASS que vaig estar un parell d'anys, on vaig succeir l'Anna Lorente, que n'havia iniciat l'organització i havia fet una primera aplicació de gestió d'arxiu central en un S-38 IBM, pura protohistòria dels SGD.

Era l'any 1991 quan, el en aquell moment cap del Servei d'Arxius, Josep Maria Sans i Travé, va oferir en una reunió de coordinació d'arxius centrals una plaça de tècnic interí amb la tasca de coordinar els arxius centrals, i vaig pensar que potser estaria bé poder treballar al servei de les companyes i companys dels arxius centrals i veure els arxius des d'un altre punt de vista. També va ser llavors quan s'aprovà el Decret 117/1990 i recordo perfectament el moment en què el cap del servei m'encarregà la secretaria de la CNATD.

La secretaria de la Comissió és la feina que més ha marcat la meua tasca professional. Recordo, dels primers temps de la Comissió, la dificultat que hi va haver per arrencar-la. Sobre avaluació documental hi havia poca informació i difícil de trobar, aleshores Internet tot just començava i Google no existia. Gràcies a tots els membres de la Comissió i també dels grups de treball que van

Lluís Cermeno, a l'entrada del NARA (National Archives and Records Administration), el mes de juliol de 2010

avaluar moltes sèries documentals, la Comissió va aprovar un cert nombre de taules d'avaluació documental que, a finals dels noranta, van permetre que la CNATD fos un òrgan plenament consolidat dins del nostre sistema arxivístic. La secretaria de la Comissió m'ha permès tenir contacte amb els companys i companyes dels arxius locals i universitaris, col·lectius als quals, potser per la seva heterogeneïtat, sempre se'ns ha fet una mica difícil arribar des de la Generalitat.

A mitjan anys noranta vaig passar les oposicions al cos d'arxiviers i poc després, l'any 1996, el cap del Servei d'Arxius, Francesc Olivé, em confià la Secció d'Inspecció Tècnica i Planificació. Aquesta secció tenia com a feina més destacada, a més de mantenir la coordinació dels arxius centrals, tasca a què es dedicava especialment en Quim Carreras, la de gestionar el pressupost del servei i també la de dotar la Xarxa d'Arxius Comarcals dels mitjans (immobles i mobles) necessaris perquè poguessin dur a terme la seva feina. Una altra època interessant! Vaig poder conèixer i treballar amb els companys i companyes de la Xarxa i compartir molts moments amb tots ells. També vaig gestionar el pressupost, fer el seguiment de les obres des del punt de vista d'arxius, negociar i seguir convenis, tractar amb proveïdors, etc. Ah! i amb tots els maldecaps i neguits que comporta tirar endavant concursos de contractacions, arribar al tancament del pressupost, gestionar pressupostos prorrogats, etc.

L'any 2004, amb Ramon Alberch com a subdirector general d'Arxius, iniciem una altra etapa que

COMPOSICIÓ DE LA JUNTA

President:

Joan Antoni JIMÉNEZ,
jjimenez@catsalut.cat

Vicepresidenta:

Patricia LLOVERAS,
patricia.lloveras@gencat.cat

Vocal de Secretaria:

Albert VILLARÓ,
albert.villaro@mac.com

Vocal de Tresoreria:

Ana PAZOS,
pazosfernandez@hotmail.com

Vocal de Relacions Internacionals:

Joan BOADAS,
jboadas@ajgirona.cat

Vocal de Recerca i Noves Tecnologies:

Miquel SERRA,
miquel.serra@udg.edu

Vocal de Treball i Estatus

Professional:

Josep CONEJO,
jcmuntada@gmail.com

Vocal de Formació:

Glòria GIMENO,
gimenovg@gmail.com

Vocal de Relacions Institucionals:

Marc TAXONERA,
biblioteca@bibliotecademontserrat.net

Vocal de Projecció Professional

Coia ESCODA,
coia.escoda@porttarragona.cat

Vocal de Publicacions:

M. Luz RETUERTA,
luz.retuerta@gmail.com

Vocal d'Activitats:

Betlem MARTÍNEZ,
mbmartinez@gencat.cat

Vocal de Serveis:

Juanjo VAS,
juanjovas@gmail.com

podríem definir, si més no, de dinàmica. La secció passa a ser d'Innovació Tecnològica i Gestió Documental i essencialment, amb en Jaume Sardà, ens dediquem a la coordinació de centrals, impuls del SIGEDA i la Comissió. Són tasques que duem de manera compartida i hi afegim noves iniciatives, com organitzar i tirar endavant amb força èxit set edicions de les jornades Innova.doc, elaborar mensualment el butlletí ITGD, participar en el comitè 50 d'AENOR de gestió de documents i haver pogut fer versions oficials de diverses normes ISO i de MoReq2 al català. L'any 2009 es crea el Servei de Coordinació de Gestió Documental i en Ramon Alberch em proposa per encapçalar-lo. Així, si més no orgànicament, s'aconsegueix un reconeixement de la funció de gestió documental. És el moment en què s'aconsegueixen fins a tres tècnics i un cap de secció. L'any 2011, arran de les reestructuracions que ha dut el Govern, s'ha extingit el servei de Coordinació de Gestió Documental. Ara, a nivell d'organigrama, les funcions del Servei han estat distribuïdes entre la Subdirecció General d'Arxius i Museus i la Secció d'Innovació Tecnològica i Gestió Documental. Malgrat aquesta realitat orgànica, mantinc les funcions de coordinació de la gestió documental i la interlocució directa amb el director general del Patrimoni Cultural. Entenc que organitzativament estem en un moment de transició, ja que s'està en procés de crear l'Agència del Patrimoni Cultural, i de ben segur que, un cop creat aquest ens, en resultarà una nova estructura de la Direcció General, en què esperem que la gestió documental tingui la visibilitat que li correspon.

Així doncs, la major part de la meua tasca professional l'he dut a terme en l'òrgan d'administració del Sistema d'Arxius de Catalunya. Com a avantatges podríem dir que és una situació que proporciona una visió molt amplia de la nostra professió, i que és un lloc des del qual hi ha la capacitat de generar normes i impulsar polítiques que redundin a elevar la implantació de sistemes de gestió de documents en el conjunt d'arxius. Al mateix temps, i comparant la nostra situació amb altres sistemes

arxivístics, des d'aquest lloc s'evidencia dia rere dia la gran tasca que hi ha pendent. En la meua opinió, després que les administracions hagin estat trenta anys creant infraestructures (xarxa d'arxius comarcals, arxius municipals, arxius d'universitats...) ens caldria poder consolidar i dimensionar els serveis d'administració del Sistema d'Arxius de Catalunya (SAC). Actualment, a l'administració del SAC som pràcticament el mateix nombre de persones que fa vint anys, quan quasi hem multiplicat per tres el nombre d'arxius i de professionals del sistema. La professió, a més de créixer en nombre, també ho ha fet en complexitat (eclosió de la gestió electrònica de la documentació) i en qualitat, els joves arxiviers estan formats majoritàriament a l'ESAGED o han fet postgraus especialitzats. Des de l'administració del Sistema d'Arxius ens calen recursos suficients i una administració cohesionada que ens permetin afrontar els reptes col·lectius que tenim al davant. També hauria de ser possible poder generar dinàmiques de treball en grup amb la participació dels diversos actors del SAC, poder detectar les necessitats dels diversos arxius, dotar de normes de qualitat el Sistema d'Arxius de Catalunya, fer projectes conjunts entre administracions i poder reaprofitar i compartir els avenços que facin les organitzacions amb més recursos. I estratègicament ens convindria de manera immediata participar activament en grups internacionals d'estandardització (ISO, DLM, etc.) .

De tot plegat, finalment, el que voldria destacar com a més rellevant d'aquest període laboral és que crec que som un col·lectiu professional generós, amb una gran voluntat d'aprendre, de millorar i compartir. Sempre que s'ha necessitat col·laboració en grups de treball (grups d'avaluació, d'innovació tecnològica, de classificació...) hem tingut el suport necessari per fer-ho. I això és molt d'agrair, ja que, per a mi, el principi que ha guiat aquests anys la meua feina i el que hi dona sentit no ha estat altre que, dins de les meves limitacions, estar al servei de les persones que dia a dia treballen als arxius.

La Junta informa

HORARI D'ATENCIÓ

Suport administratiu:

Maria FUNES
Dilluns i dijous: de 15 a 19 h
Dimarts, dimecres i divendres:
de 9 a 15 h

Acords de Junta

Sessió 6/2011, de 4 de juliol

- Es fixen les quotes d'inscripció del IX Simposi InterPARES que se celebrarà a Barcelona el 5 d'octubre de 2011.
- S'accepta la renúncia de Carme García, vocal de Formació i Activitats.
- Es nomenen com a nous membres de la Junta de l'AAC els socis Glòria Gimeno, vocal de Formació, Bet-

lem Martínez, vocal d'Activitats, i Juan José Vas, vocal de Serveis.

Sessió 7/2011, de 26 de setembre

- Nomenar al soci Joan Soler perquè participi en representació de l'AAC en la taula rodona de la Jornada Innovadoc del dia 28 d'octubre de 2011.

Moviments de socis

Altes: 7, baixes: 7, canvi de condició: 1